

Česká republika

Česká školní inspekce

**Jihomoravský inspektorát - oblastní pracoviště
Brno**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Mateřská škola Husova čtvrť, Rosice, okres Brno-venkov,
příspěvková organizace**

Husova čtvrť 1070/1070, 665 01 Rosice

Identifikátor školy: 600 110 125

Termín konání komplexní inspekce: 11. a 12. března 2003

Čj.:	122 190/03 - 11087
Signatura:	kl2aw112

CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Trojtřídní mateřskou školu (MŠ) s kapacitou 75 dětí zřídilo město Rosice, okres Brno-venkov (Rosice 665 01, Palackého nám.13) jako příspěvkovou organizaci s účinností od 1. 1. 2003. Budova byla postavena pro účely MŠ a je v provozu od roku 1962. V suterénu je umístěna školní jídelna, která vaří mimo jiné i pro děti a personál školy. Je však samostatným zařízením s právní subjektivitou. Pro školní rok 2002/2003 bylo k celodenní docházce zapsáno 77 dětí, z toho pět na nepravidelný provoz. V rámci denní péče však nebyla kapacita mateřské školy překročena. V jednotlivých věkově smíšených třídách jsou umístěny děti od tří do sedmi let. MŠ je otevřena od 6:30 - 16:00. Ředitelka byla jmenována do funkce 1. 7. 1997 na základě konkurzního řízení.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce mateřské školy
- materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce mateřské školy
- průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce ve spontánních a řízených činnostech v MŠ

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VÝCHOVNĚ- VZDĚLÁVACÍ PRÁCE MATEŘSKÉ ŠKOLY

V MŠ působí ředitelka a pět učitelek. Všechny pracují na plný úvazek a splňují kvalifikační předpoklady. Věková struktura pedagogického sboru je celkem vyvážená. Při uskutečňování zaváděných změn v organizaci pedagogického procesu se však ukázalo, že přizpůsobení se současným požadavkům a uplatňování nových poznatků v praxi činí učitelkám potíže.

Ředitelka sice reaguje pohotově a v práci školy uplatňuje znalosti z dalšího vzdělávání, ale nemá ujasněn systém ve vedení zaměstnanců. Průběžně sleduje aktuální dění v předškolní výchově i v řízení mateřských škol a v důsledku toho vnáší do řídicí činnosti inovativní prvky. Odrazilo se to zejména v plánování, kdy využila starší dokumenty i stávající koncepci MŠ, doplnila je a vytvořila předběžnou verzi školního vzdělávacího programu. Zohlednila v ní budoucí požadavky, takže je vhodným podkladovým materiálem pro další zpracování. Ředitelka pravidelně svolává poradní orgán - pedagogickou radu a pracuje s ní. Zvyšuje podíl učitelek na tvorbě školních plánů a dokumentů. Metodicky a odborně je však příliš promyšleně a cílevědomě nevede, odkazuje je spíše na další vzdělávání. Projevilo se to zejména při kontrolní činnosti, kdy jen velmi vágně pojmenovala zjištěné nedostatky a podstatné závěry jasně nepostihla. Jinak projevuje velký zájem o další vzdělávání, podněcuje k němu i učitelky a vytváří jim k tomu vhodné podmínky. Pružně se vyrovnala s nároky, které představoval nedávný vstup MŠ do právní subjektivity a včasné ho administrativně zajistila.

Organizace činnosti školy je písemně stanovena v několika řádech (organizační, vnitřní, provozní, řád MŠ). Některé z nich jsou vypracovány obecně a ne příliš výstižně. Povinnosti vymezují, práva však ne. Celková organizace, i když nepostihuje zcela aktuální situaci ve škole (nedostatečné časové odstupňování ranního provozu tříd ve vztahu k velmi nízkému počtu dětí a využití učitelek) však funguje převážně bezproblémově. Zaměstnanci i rodiče se

v každodenním provozu školy dobře orientují. Všechny pracovnice mají vymezeny svoje povinnosti. Ředitelka je stanovila v pracovních náplních, ovšem jednotně bez zřetele na přidělené kompetence. Ani své zástupkyni nespecifikovala povinnosti spojené s touto činností a do spolurozhodování v záležitostech spojených s řízením školy ji nezapojuje. Závažné a nové informace předává ředitelka učitelkám včas a v patřičném rozsahu na pedagogických a provozních poradách. Průběžně je informuje také písemně (úkoly pro učitelky na nástěnkách). Tato zprostředkující forma však není příliš účinná. I rodiče získávají informace o činnosti školy především prostřednictvím nástěnek či vývěsek na dveřích a jen omezeně při osobním kontaktu s pedagogy. Třídní schůzky probíhají nahodile a ojediněle podle potřeby tříd a bez účasti ředitelky, což nevytváří vhodné předpoklady pro kvalitní spolupráci se zástupci dětí. Přesto rodiče v písemné anketě, která proběhla v rámci inspekce, vyjadřovali většinou s činností školy spokojenost. Svou práci MŠ vhodně prezentuje při veřejných kulturních akcích, výstavkách keramiky a prostřednictvím místního tisku.

Personální podmínky školy byly hodnoceny jako průměrné.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE MATEŘSKÉ ŠKOLY

Mateřská škola se nachází v klidné, okrajové části města Rosice. Její součástí je i rozlehlá, funkčně vybavená školní zahrada (průlezký, pískoviště, zahradní domeček). Značné množství vzrostlých stromů zajišťuje dostatek zastínění pro sezónní aktivity dětí. Velmi dobře udržovaná budova MŠ (nové omítky, nátěry) je prostorná a její exteriér odráží neoficiální název MŠ - „Pampeliška“. Třídy i sociální zařízení pro děti jsou ve vztahu k počtu dětí i z hlediska psychohygienických a bezpečnostních podmínek vyhovující. Jejich velikost, vybavení a vkusná estetická výzdoba s využitím dětských prací pozitivně ovlivňuje celkové klima školy. Jednotlivé třídy jsou prostorově obdobně členěné s množstvím vhodných koutů („center aktivit“), které podporují činnosti dětí. Nábytek umístěný ve třídách je starší i moderní, přitom vkusně a funkčně zkombinovaný. Antropometrickým požadavkům však nevyhovují některé dětské stolky a židličky, zvláště pro vyšší děti. Z hlediska bezprostředního kontaktu učitelek s rodiči je umístění šatem v přízemí budovy izolovaně od tříd ne příliš vhodné.

Většina hraček i didaktického materiálu je umístěna v dosahu dětí, volně přístupná a zvláště při spontánních činnostech využívána. Pomůcky pro pohybové aktivity sice jsou také ve třídách k dispozici, ale vzhledem k jejich technickému stavu a umístění je děti nevyužívaly. Škola je velmi dobře vybavena výtvarnými i pracovními pomůckami, nadstandardně pak keramickou pecí, kterou využívá zejména keramický kroužek. Dětská i odborná knihovna je bohatě zásobená. Vybavení výpočetní i didaktickou technikou je moderní a má velmi dobrou úroveň.

Doplňování materiálně-technického vybavení školy věnuje ředitelka značnou pozornost (významně přispěla i jedna z učitelek). Využití pomůcek při práci s dětmi sleduje průběžně při běžných vstupech do třídy. Na základě vlastního zjištění vytvořila plán inovace a doplnění materiálního vybavení MŠ, který vychází z potřeb školy, ale i jejích finančních možností.

Materiálně-technické podmínky školy mají velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE V MATEŘSKÉ ŠKOLE

Realizace výchovně-vzdělávacího programu

MŠ zpracovala „Školní vzdělávací program“ (též ŠVP) a přizpůsobila ho požadavkům Rámcového programu pro předškolní vzdělávání (Č.j. 14 132/01-22, Věstník MŠMT, ročník LVII, sešit 5, 2001). Část „obsah vzdělávání“ je členěn na témata a podtémata, která jsou podkladem pro plánování práce ve třídách. Přestože z realizace i zpracování výchovně-vzdělávacího programu bylo zřejmé, že se škola vztahuje spíše ke staršímu pojetí, byly rámcové záměry předškolní výchovy a vzdělávání naplňovány.

Výchovně vzdělávací program školy je realizován v souladu s obecnými cíly předškolní výchovy.

Povinná dokumentace školy je vedena sice pečlivě, ale ne vždy průkazným způsobem.

Škola sice v rámci ŠVP vypracovala „Pravidla vnitřní evaluace a hodnocení školy“, ale v praxi je funkčně nepoužívá. Jsou do značné míry formální. Zpětnou vazbu o naplňování výchovně-vzdělávacích cílů učitelky získávají pouze nahodile při neformálním předávání informací ve třídě. Pravidelně a systematicky však svoji práci nevyhodnocují.

Systém kontroly naplňování výchovně-vzdělávacího programu není zcela funkční.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce

Spontánní činnosti

Hlavní motivační roli při spontánních aktivitách hrálo prostředí tříd, které bylo rozčleněno do tzv. center aktivit. Ta sice svoji původní funkci po vzoru programu „Začít spolu“ neplnila, ale vhodně a přirozeně zpřístupňovala dětem pomůcky a hračky. Také jim pomáhala ke snadnější orientaci, zejména při úklidu. Upravené prostředí motivovalo děti více než učitelky, které hry téměř nerozvíjely. Z tohoto důvodu docházelo k častému střídání aktivit a činnosti dětí nebyly vždy příliš obsahově bohaté. Na jedné straně učitelky nevnucovaly dětem svoji představu hry a ponechávaly jim dostatečný prostor k uplatnění individuálních zájmů a seberealizaci, na druhé straně však k jejímu obohacení nepřispívaly a cílevědomě nepodněcovaly. K učitelkám se děti obracely s důvěrou a respektovaly je jako autoritu. Při hrách se projevovaly svobodně, hovořily spolu slušně, někdy i zdvořile. Chovaly se k sobě hezky, neagresivně, i když bez výraznějších projevů spolupráce. Učitelky záměrně vedly děti k sebehodnocení, což se jim u „mnohých předškoláků“ i dařilo.

Plnění úkolů pro spontánní činnosti, které si učitelky plánovaly většinou nahodile a bez návaznosti k týdennímu tématu, při práci s dětmi důsledně nesledovaly. Hry organizovaly pouze na základě zájmů dětí, bez promyšlené nabídky činností. Metody aktivního a prožitkového učení uplatňovaly spíše výjimečně. Děti jen ojediněle, a to při hře s barvami experimentovaly a objevovaly jejich kouzlo. Nehrály si s příliš velkou fantazií. Řízené a spontánní činnosti probíhaly současně, ale nebyly motivačně propojené. Tato organizace však umožňovala dětem uspokojit potřebu hry a většinou respektovala i jejich individuální tempo. Přispěla k tomu především velmi pěkně včleněna postupná svačinka, kterou děti přirozeně využívaly. Ve třídě, kde se promyšleně pracovalo s pravidly vytvořenými dětmi i učitelkami bylo zřejmé, jak jejich důsledné používání pozitivně ovlivňuje nejen organizaci činností, ale i chování dětí. Ty se snadněji orientovaly, pravidla nejen akceptovaly, ale už při pouhém připomenutí si je uvědomovaly a přirozeně korigovaly svoje chování.

Úroveň spontánních činností byla průměrná.

Řízené činnosti

Učitelky nabízely řízené činnosti převážně vhodnou nevnučující formou. Děti, které o ně nejevily zájem, se jich nemusely zúčastňovat. Motivace a způsob, jak vzbudit emoce však nebyly dostatečně promyšlené. Zájem dětí sice vyvolaly, ale jen krátce a dále ho již nerozvíjely. Při navozování činností vycházely málo z přímých zkušeností a zážitků dětí. Některé učitelky jim nechávaly prostor k verbálním projevům, ale nepodporovaly je a neprovokovaly. Chyběly rozvíjející otázky. U jiných učitelek naopak slovní poučování a usměrňování verbálních aktivit dětí převažovalo příliš. Někdy se svými požadavky zasahovalo i do spontánních dětských činností a narušovalo je. Hodnocení dětí bylo převážně pozitivní, nebylo však většinou konkrétní a věcné, takže individuální pocit z úspěchu posilovalo jen málo.

Plánování a příprava řízených činností byla podřízena více tématům vybraným ze zásobníku okruhů ze ŠVP, než přizpůsobena aktuálním potřebám dětí. Preference přirozeného učení tak byla do značné míry potlačena a mnohdy převládlo především didaktické hledisko. Přestože učitelky používaly převážně vhodné skupinové a individuální formy práce s dětmi, cílevědomě a diferencovaně je ve prospěch jednotlivých dětí nevyužily. Nedostatečnou pozornost věnovaly rozvíjení pohybových dovedností. Vzhledem k daným cílům volily metody, které nebyly nijak pestré a dětskou aktivitu podporovaly jen málo. I když učitelky přistupovaly k dětem ohleduplně, příležitost k samostatnému myšlení a rozhodování jim příliš nedávaly. Děti projevovaly v průběhu činností značnou závislost na jejich pokynech, podřizovaly se jim a zadané úkoly poslušně plnily.

Škola respektuje psychohygienické požadavky výchovně vzdělávacího procesu, ale ne vždy. Vzhledem k těmto požadavkům nebyly promyšleně vymezeny délka pobytu venku i interval mezi jídlem. Pitný režim fungoval dobře. Děti ho měly během dne k dispozici, přirozeně a samostatně ho využívaly. Většinou si mohly volit mezi spontánními a řízenými činnostmi, takže nebyly přetěžovány. Nebyla však respektována nutnost jejich dostatečného pohybu a individuální potřeba odpočinku. Děti, pokud nespaly, trávily na lehátku mnohdy nepřiměřeně dlouhou dobu. Také některé organizační přechody vyvolávaly zbytečné prostoje a pasivní nečinnost dětí.

Řízené činnosti byly pouze vyhovující.

Průběhové výsledky výchovně vzdělávací činnosti

Pohybovému rozvoji dětí škola nevěnuje cílevědomou a systematickou péči. Přestože má materiálně-technické vybavení pro pohybové aktivity, nevyužívala ho. Jistou kompenzací pro některé děti je předplavecký výcvik, který díky MŠ absolvují. Jemná motorika byla rozvíjena pomocí grafomotorických cvičení, ale ne vždy vhodným způsobem, vzhledem k potřebám dětí. Správné držení tužky však učitelky sledovaly.

V sebeobslužných dovednostech projevovala naprostá většina dětí samostatnost, zejména při přípravě stolování. Totéž při oblékání (zvláště v šatně), i když všechny učitelky neposkytovaly individuální pomoc těm, kteří ji potřebovali vhodně. Pěkná byla kultura stolování. Návyky správného držení a využívání příborů však děti neměly dostatečně upevněny. Učitelky těmto dovednostem nevěnovaly potřebnou pozornost.

Úroveň zdvořilostních návyků byla nevyrovnaná. Jelikož chyběla větší důslednost učitelek při jejich vyžadování, jen některé děti je používaly vhodně vzhledem k dané situaci. Jinak byla komunikace mezi dětmi i s učitelkou založena na vzájemném respektování a důvěře.

Jazykový a řečový projev většiny dětí byl sice přiměřený jejich věku, ale chuť spontánně hovořit a verbálně se uplatňovat nebyla nijak výrazná.

Chování dětí bylo vzájemně ohleduplné a slušné. Autonomně a sebevědomě se však projevovaly pouze jednotlivci. Ostatní se příliš samostatně a přiměřeně nezávisle neuměli rozhodovat, ani spolupracovat.

Poznatky dětí k jednotlivým tématům byly spíše izolované, málo propojované do souvislostí. Fantazii a tvořivost uplatňovaly děti ponejvíce při výtvarných činnostech, méně při spontánních aktivitách. Rozvíjení myšlenkových operací nebyla věnována dostatečná pozornost.

Celková úroveň výchovně vzdělávací činnosti byla vzhledem k úrovni spontánních aktivit hodnocena jako průměrná.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Změna v Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 1. 2003, ze dne 17. 2. 2003, Č. j. JMK 420/2003 OŠ
2. Zřizovací listina příspěvkové organizace ze dne 9. 12. 2002, vydaná městem Rosice, okres Brno-venkov
3. Stanovisko okresního hygienika k zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení při přechodu do právní subjektivity ze dne 7. listopadu 2002
4. Školní vzdělávací program, schválený na pedagogické radě 29. 8. 2002
5. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2001 - 2002 ze dne 28. 6. 2002
6. Rámcový denní režim
7. Zápisy z pedagogické rady
8. Záznamy z hospitací
9. Pracovní doba pedagogických pracovníků
10. Pravidla vnitřní evaluace a hodnocení školy
11. Koncepce MŠ Rosice, Husova čtvrť, období 2001 - 2004
12. Plán práce MŠ Rosice, Husova čtvrť 1070, školní rok 2002 - 2003
13. Rámcový denní režim
14. Provozní řád mateřské školy ze dne 10. května 2002
15. Školní řád ze dne 1. září 2002
16. Vnitřní řád mateřské školy
17. Organizační řád
18. Podmínky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí
19. Přehledy výchovné práce
20. Plány výchovně vzdělávací činnosti

21. Záznamy o dětech
22. Pokladová inspekční dokumentace - mateřské školy
23. Dotazník pro ředitele před inspekci
24. Dotazník pro rodiče - mateřské školy
25. Sdělení výsledků inspekční činnosti, č. j. 83/95-Te, ze dne 30. 5. 1995
26. Kniha úrazů
27. Podací deník školy

ZÁVĚR

Personální podmínky pozitivně ovlivnilo zejména další vzdělávání ředitelky, která v důsledku toho zavedla do výchovně vzdělávací práce školy žádoucí změny. Negativem však zůstává, že nevyužila všech nástrojů, především kontrolních a organizačních, ke smysluplnému prosazení těchto změn u všech či většiny členů pedagogického sboru.

Materiální podmínky škola neustále zkvalitňuje. Vzhledem k potřebám školy a v dobré spolupráci se zřizovatelem plánovitě a s rozvahou zlepšuje celkový technický stav budovy. K obohacení výtvarných aktivit ve výchovně vzdělávací práci přispělo zakoupení keramické pece. Naopak ji negativně ovlivnilo nevyužití tělovýchovného vybavení k pohybovému rozvoji dětí.

Na celkové hodnocení průběhu a výsledků pedagogické činnosti školy měla pozitivní vliv především úroveň spontánních aktivit, které jsou pro děti podstatným činitelem jejich rozvoje. Přispěl k tomu zejména způsob organizace výchovně vzdělávacích činností, neboť napomohl uvolnění práce s dětmi ve prospěch jejich spontaneity a nastolení svobodnější atmosféry. Za změnami provedenými v organizaci však další, zejména z oblasti metod, nenásledovaly a to se negativně promítlo především v řízených činnostech. Neuspokojivá byla hlavně motivace a malá aktivizace dětí.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Eliška Vencálková	..Eliška Vencálková, v. r.....
Členové týmu	Mgr. Hana Tesaříková	..Mg. Hana Tesaříková, v. r...

V Brně dne 17. března 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy:17. března 2003.....

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
Jana Procházková	..Jana Procházková, v. r....

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy KÚJK	31. 3. 2003	192/03
Zřizovatel MěÚ Rosice	31. 3. 2003	193/03

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány